

Recycling

*Atliekos turi savo
vietas!*

Ką aptarsime?

1. Elektros ir elektroninės įrangos atliekos (EEĮA) bendrame komunalinių atliekų sraute.
2. EEĮA pavojingumas.
3. EEĮA tvarkymo atsakomybės ir tvarkymo būdai.

Rasa Buslavičienė
Ryšių su klientais skyriaus vadovė

Mob. 8 615 32610
El.paštas rasa.buslaviciene@emp.lt

Kas yra elektros ir elektronikos įrangos atliekos (EEĮA)?

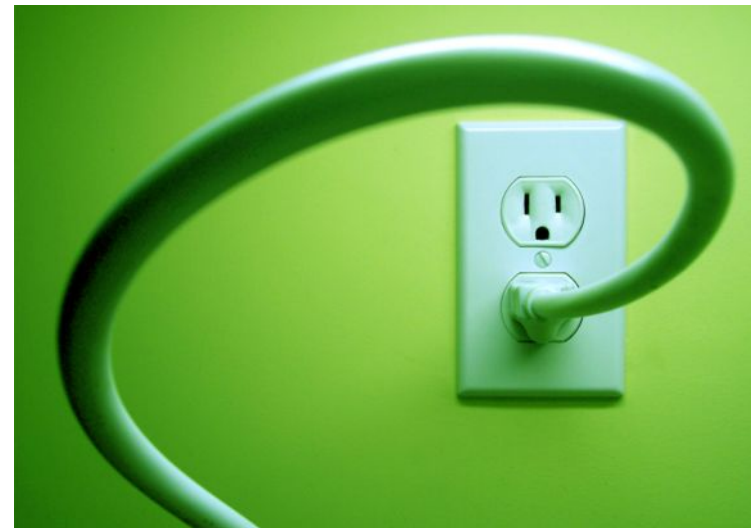

Elektroninės įrangos atliekos (EEI/A):

Tai namuose, įmonėse, įstaigose ar kitose organizacijose susikaupianti nebenaudojama, sugedusi buitinė technika ir kita elektroninė įranga.

Tai seni prietaisai, kuriems veikti reikalinga elektros arba baterijų energija.

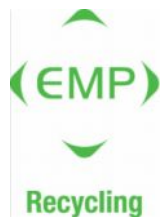

EEĶA susidarymas Lietuvoje

Lietuviai į sąvartynus kasmet išveža maždaug 3 mln. t įvairių atliekų, beveik pusė jų nerūšiuotos komunalinės atliekos.

Iš jų apie 14 tūkst. t EEĶA.
Vilnius „gali generuoti“ per
3000 t.

Kiek privalome surinkti EEĮA?

Pagal Europos Sąjungos reikalavimus iki 2008 m. gruodžio 31 d. kiekvienam gyventojui reikės surinkti po 4 kg EEĮA.

Kodėl reikia rūšiuoti EEĮA?

EEĮA šalinant sąvartyne:

- teršiama aplinka (vanduo, dirvožemis, atmosfera);
- keliamas pavojus žmonių sveikatai;
- netenkama vertingų antrinių žaliavų ir energijos.

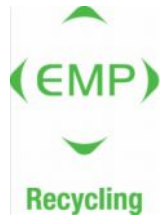

Kaip užterštume aplinką?

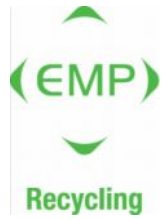
Išmesdami į sąvartyną atliekas, kurios savo sudėtyje turi metalo, paliekame jas irti net iki 100 metų, o tas, kurios turi plastiko, – net per 200 metų.

Kokių pavojingų medžiagų turi EEĽA?

- **Tepalai ir skysčiai** (šaldytuvai, rašaliniai spausdintuvai)
- **Polichlorinti bifenilai** (beveik visoje elektronikoje, kondensatoriuose)
- **Freonai** (šaldytuvai, kondicionieriai ...)
- **Gyvsidabris** (lempos, jungikliai, relės ...)
- **Asbestas** (krosnelės, kaitinimo prietaisai ...)
- **Metalu dulkės** (kineskopai, monitoriai)
- **Chloras** (laidai ir kabeliai)
- **Liepsnos lėtikliai** (plastmasinėse dalyse Br,P,Cd,Cl)
- **Švinas** (montažinėse plokštėse, sujungimo elementuose)

EEĶA esančios kenksmingos medžiagos ir jų poveikis žmogaus sveikatai (1)

- **Gyvsidabris** – kenkia fermentų veiklai, pažeidžia centrinę nervų sistemą.
- **Švinas** – per didelis kiekis stabdo vaikų augimą ir intelektualinį vystymąsi.
- **Kadmis** – smarkiai sulėtina baltymų apykaitos procesus organizme, kas sukelia galvos skausmus, nemigą, blogą apetitą, pykinimą bei vėmimą, uoslės jautrumo sutrikimus, kosulį.
- **Arsenas** – sukelia vėžį, pažeidžia genetiką.
- **Aliuminis** – per didelis kiekis kenkia centrinei nervų sistemai, iššaukia Alshaimerio ligos simptomus.

EEĶA esanāios kenksmingos medāziagos ir jū poveikis āmogaus sveikatai (2)

- **Chromas** – sukelia dermatitā, kvēpavimo takū ligas.
- **Nikelis** – didelē koncentracija sukelia grēsmē sirgti plauāiū, prostatos vēāiu, āirdies ligomis.
- **Stibis** – odos infekcijas, virākinimo, kraujotakos sutrikimai.
- **Polichlorinti bifenilai** – nervū sistemos, āirdies veiklos, imuninės sistemos, raumenū bei skrandāio darbo sutrikimai.
- **Brominuoti antipirenai** – genū mutacijos, impotencijos ir imuninės sistemos nusilpimo prieāastis.

EEĶA rūšys

- Stambūs namų apyvokos prietaisai
- Smulkūs namų apyvokos prietaisai
- Informacinė ir telekomunikacinė įranga
- Vartojimo įranga
- Apšvietimo įranga
- Elektriniai ir elektroniniai įrankiai
- Žaislai, laisvalaikio ir sporto įranga
- Medicininiai prietaisai

VIRTUVĖ

VONIA

**DARBO
KAMBARYS**

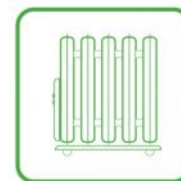
SVETAINĖ

SANDĒLIS

**ŠVAROS
KAMBARYS**

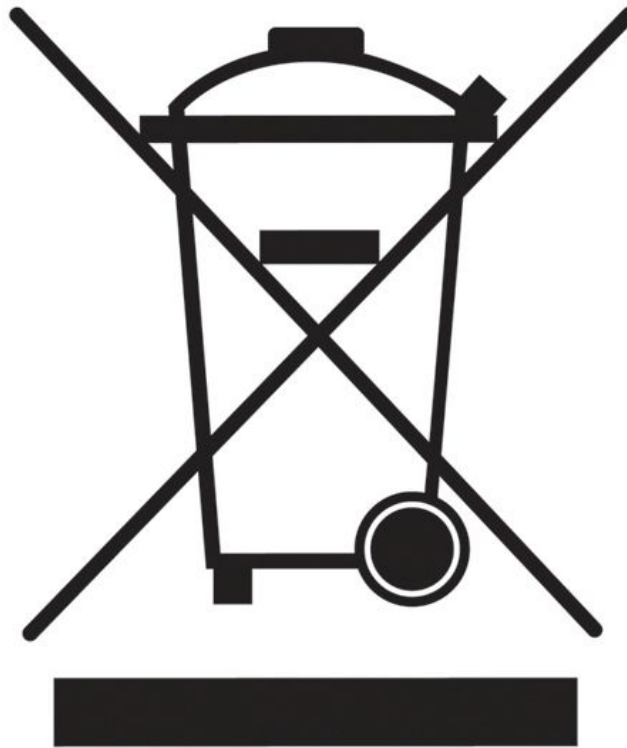

Rinkos dalyvių atsakomybės

- Gamintojai – importuotojai privalo finansuoti tvarkymą.
- Pardavėjai privalo šviesti ir priimti senus prietaisus perkant naujus.
- Savivaldybės arba jų pavesti RATC turi organizuoti sistemas.
- Atliekų turėtojai privalo teisingai atsikratyti.

Kaip teisingai atsikratyti EEĶA?

Svarbu ŽINOTI

Elektronikos atliekų negalima mesti į bendras šiukšliadėžes, šalinti sąvartynuose.

Už šių atliekų tvarkymą sumokame pirkdami naujus gaminius.

TEISINGAI ATSIKRATYTI galima:

- priduoiant parduotuvėse, kai perkate naują analogišką produktą;
- pristatant į stambiagabaričių atliekų aikšteles;
- metant į tam skirtus konteinerius.
- išsikviečiant „EMP recycling“ ekipažą ar pristatant atliekas į veiklavietes;

Nemokamas išvežimas iš susidarymo vietos

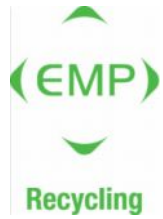
Visoje Lietuvoje;

Registracija nemokamu tel. 8 800 10 108, www.emp.eu arba wap.emp.lt;

**Išvežama darbo dienomis 8-17 val.,
Vilniuje – 7-22 val.**

Visiems, teisingai atsikračiusiems EEĶA, įteikiami nuolaidų kuponai.

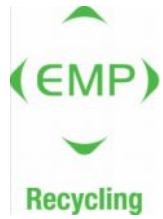

Priėmimas artimiausiose EMP veiklavietėse

- Verkių 50, Vilnius
- Galinės kaimas, Avižienių seniūnija,
Vilniaus rajonas (16-asis Ukmergės greitkelio km.)

8-17 val., darbo dienomis

Vilniečių naudojimasis paslauga (2008 įvykdyti užsakymai)

Sausis – 1381

Vasaris- 1058

Kovas- 1134

Bendradarbiavimas informuojant gyventojus

Akcijos

Paskaitos

Suteikiama dalomoji medžiaga

(klientams@emp.lt, 8 800 10108)

Ekskursijos į gamyklą

www.emp.eu

Nemokamas konteinerių suteikimas

Statomi ir aptarnaujami nemokamai
Atitinka aplinkosauginius reikalavimus
Statomi prisitaikant prie „vietos“ poreikių

- *Galima numatyti vietas projektuojant pastatus*
- *Statyti uždarose laiptinėse*
- *Statyti rakinamose, po stogu esančiose atliekų aikštelėse*
- *Statyti administraciniuose pastatuose ir biuruose*

„Jūriniai” konteineriai

Vieliniai konteineriai

Konteineriai – cilindrai

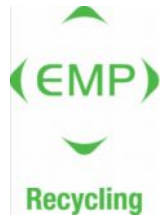
Konteineriai iš senų šaldytuvų

Socialiai atsakingoms įmonėms- akcija „Atsakingumas”:

- **Dalyvis, padedamas EMP, šviečia darbuotojus;**
- **Su suteiktu kodu registruojami užsakymai;**
- **Įmonė „matuoja” ar pasiekė savo išsikeltus tikslus;**
- **Ogranizuojama ekskursija į EMP perdirbimo gamyklą.**

Atliekos pateks į „EMP recycling” gamyklą

„EMP recycling” požiūris į atliekas:

- Visos atliekos turi vertę, jei jos tvarkomos teisingai.
- Lietuvoje turi nelikti sąvartynų.
- Diegti ir naudoti ekologiškai švarias technologijas.
- Šviesti ir skatinti gyventojus rūpintis aplinkos ekologija ir taupyti gamtos išteklius.

„EMP recycling” – tai:

- 10 veiklavečių apskričių centruose.
- Elektros ir elektronikos įrangos bei automobilių ardymo atliekų surenkimas ir perdirbimas.
- ISO standartai aplinkosaugai ir gamybai

Atliekų perdirbimo gamykla:

iki 22 000 tonų elektronikos atliekų,
iki 500 tonų automobilių katalizatorių,
iki 1000 tonų laidų ir kabelių.

- **EMP** įmonių grupėje dabar dirba per 250 darbuotojų.
- 2007 m. pripažinta socialiai atsakingiausia įmone aplinkosaugos srityje.

Kaip perdirbamos elektronikos atliekos?

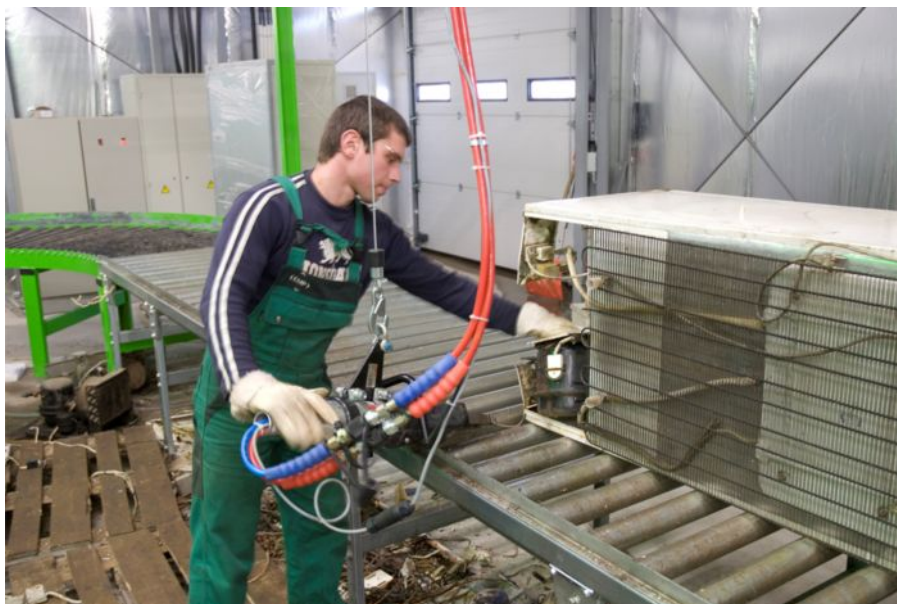

Atvežti prietaisai išrūšiuojami

Pašalinamos pavojingos aplinkai medžiagos

Prietaisai smulkinami specialiuose įrenginiuose

Prietaisai smulkinami specialiuose įrenginiuose

Gaunamos įvairios antrinės žaliavos: metalai, plastmasė, stiklas...

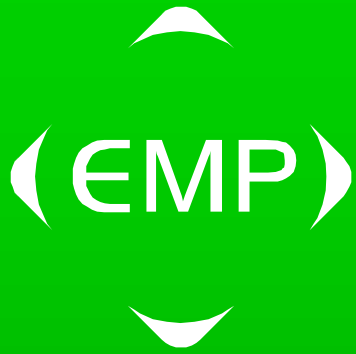
Laboratorijoje patikslinama gautų žaliavų cheminė sudėtis

Gautos žaliavos ruošiamos realizacijai

Recycling

*Acțiune în
devenit!*